

associació catalana de sociologia

societat catalana de sociologia
de l'institut d'estudis catalans

núm. 36 febrer 1995

Darreres notícies de l'Associació

El darrer dilluns dia 20 de febrer la Junta de l'Associació Catalana de Sociologia en una reunió ordinària va acabar de definir a punt el projecte de la **Revista Catalana de Sociologia**. Les decisions més concretes al respecte són les següents:

1. El primer número estarà dedicat a l'avanç de la sociologia com a ciència a Catalunya.
2. Serà confeccionat a partir de les aportacions de persones interessades en el tema, bons col·laboradors habituals de l'Associació i que gaudeixen d'un reconegut prestigi en el context dels sociòlegs catalans.
3. Sense voler excloure a ningú i amb la disponibilitat d'ésser oberts a qualsevol proposta, s'ha cursat invitació a participar-hi als següents: Joan Estruch, Lluís Flaquer, Salvador Giner, Soledat Garcia, Lluís Lemkov, Joan Ramon Llóvera, Angels Pascual, Sebastià Sarasa, Carlota Solé, Marina Subirats, Teresa Torns i Rosa Virós.
4. La demanda es concreta en fer el punt de l'avanç de la sociologia com a ciència des de l'àmbit de cadascuna de les especialitats, amb una extensió que no excedeixi les vint planes, amb la inclusió d'un petit abstract en castellà i en anglès i amb l'entrega dels papers com a termini el mes de maig.
5. El contingut dels papers que faran l'objecte d'aquest primer número haurien de tenir la virtut de poder ésser recomanables als estudiants de sociologia com a part de la bibliografia recomanada pels professors. Aquest és un requisit desitjable, sense que pugui desmerèixer la qualitat dels continguts de les diverses aportacions.
6. La idea que gravita darrera del projecte de la **Revista Catalana de Sociologia** és la d'obrir-se, lentament i en números propers, a tota la comunitat científica catalana obrint la seva col·laboració en prioritat a tots aquells i aquelles que tinguin alguna cosa important a aportar partint dels treballs que estiguin duent a terme, es tracti de recerques encomanades, de tesis doctorals o de reflexions novedoses en el terreny de la teoria, de l'estructura social o de la metodologia de les ciències socials. No volem, de cap manera, privatitzar la revista en un àmbit tancat i endogàmic, sinó que pensem que pot ésser una inmillorable oportunitat per

a molts joves que no troben tribunes adequades als seus treballs i a la seva reflexió sociològica.

7. A la mateixa reunió es van plantejar possibles projectes acaronats des de fa temps. No es va poder concretar res del fet que no es vol entrar en competència amb entitats que ja estan treballant en una línia d'aportacions i de contactes científics.

8. Però no es descarta la possibilitat de fer cursos pràctics de teoria i pràctica metodològica puntuals per a estudiants i postgraduats, com ja s'ha dut a terme en altres ocasions.

Informació de l'Institut de Sociolingüística Catalana

Hi ha una convocatòria de beques destinades a estudis sobre temes de:

sociolingüística
sociologia del llenguatge, i
aspectes socials del llenguatge.

El problema és que el darrer dia hàbil per a la presentació de la documentació és el dia 10 de març 1995. Cal passar per les dependències del carrer Mallorca, 272 (o bé per les dels Serveis Territorials del Departament de Cultura) per recollir l'imprès de sol·licitud.

Els detalls logístics de la convocatòria van sortir al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya del dia 10 de febrer del 1995, al número 2010, a la plana 1089. La Resolució corresponent porta la data del 24 de gener d'enguany.

estats de benestar Europa del sud

(òmica del III Seminari Internacional de Política Social
Gumersindo de Azcárate")

I

L'Estat de Benestar es troba en una crisi profunda. Aquesta afirmació s'ha convertit en un tòpic esgrimit quan es vol tractar dels dilemes que es refereixen al tipus d'estat vivent a l'Europa occidental. I també és cert que les vacil·lacions del camí vers la unió política d'Europa ha previst per un horitzó indefinible la institucionalització d'uns drets socials comuns a tots els ciutadans de la Unió Europea. Les dimensions d'aquest desinterès en un sistema de protecció social comuna per a tots els europeus és una barrera més en la consolidació d'una unió política real i sòlida. El pas des de l'actual i fràgil alinaça entre estats vers alguna cosa que s'assembla a uns Estats Units d'Europa és difícil d'imaginar sense un marc legislatiu que reconegui la ciutadania europea amb els seus drets civils, polítics i socials. A l'hora d'ara, quan es troben vigents les crítiques neoliberals als fonaments i pràctiques de les polítiques socials, aquesta aspiració sembla més pròpia de la utopia, tot i que no hi ha raó que justifiqui l'abandonament de l'estudi de les possibilitats reals per a posar-ho en pràctica.

Un dels primers passos que cal fer en aquesta àrdua caminata és el d'identificar els trets que ja tenen en comú tots els països que conformen avui la Unió Europea i quines són les disparitats nacionals en la dimensió i la institucionalització d'aquests drets. El treball pioner de Titmuss i els més recents d'Esping-Andersen han donat força a la idea de que les polítiques socials europees s'han institucionalitzat amb patrons diferents segons àrees geopolítiques. Alemanya, Suècia i el Regne Unit s'han convertit en paradigmes dels diferents estats de benestar europeus. Lamnetablement, certa dosi d'etnocentrisme per part de la comunitat científica dels països més avançats d'Europa i, potser també, certa repugnància a estudiar les magres polítiques socials dutes a terme per les respectives dictadures, han obviat en aquests estudis la inclusió d'Espanya, Portugal i Grècia, països que d'una manera precipitada s'han tingut que incloure entre els països amb tradició "bismarckiana". És cert que aquesta està present a l'Europa del Sur; però no està fora de lloc afirmar que, almenys Espanya, Portugal i Itàlia i, potser també, Grècia i França, mantenen alguns trets comuns per permetrien definir un subconjunt d'Estats Assistencials amb institucions isomorfes. Fins a quin punt és raonable sostenir aquesta tesi? Aquest ha estat el contingut central dels debats que destacats especialistes en els sistemes de benestar europeus juntament amb professionals i tècnics del nostre país, han dut a terme en la tercera edició del Seminari Internacional de Política Social "Gumersindo de Azcárate". Aquest Seminari, una vegada més, s'ha celebrat els mesos de setembre i octubre a l'antiga seu de la Institució Lliure d'Ensenyament de Madrid, organitzat per l'Institut "d'Estudis Socials Avançats del Consell Superior d'Inves-

tigacions Científiques i patrocinat pel Ministeri d'Assumptes Socials.

II

La construcció de les polítiques socials contemporànies no ha estat aliena als vatars de les nacions en els seus processos de modernització. L'emergència d'estats laics, la transformació d'economies agràries en industrials i la institucionalització dels drets de ciutadania, s'han forjat sota el pes de les condicions imposades per l'estructura social, els valors religiosos i les institucions sociopolítiques heretades del passat. La tranpregonada "diferència" d'Espanya en la seva via vers la modernitat es va diluir en aquest seminari que va iniciar les seves jornades discutint l'existència d'un camí vers la modernització durant els segles XIX i XX que és comú a tota l'Europa mediterrània. Els patrons socials, econòmics, culturals i polítics comparats per aquestes societats foren objecte d'anàlisi en la ponència presentada pel professor Salvador Giner i posteriorment debatuts a la taula rodona sobre "afinitats mediterrànies" moderada per ell mateix. L'experiència comuna de dictadures feixistitzants amb els seus estats intervencionistes va donar lloc a unes raquítiques polítiques socials amb característiques corporativistes i despòtiques. La consolidació recent de democràcies parlamentàries a la majoria d'aquests països ha possibilitat finalment, malgrat l'esmentada crisi de l'Estat Assistencial, un creixement de la protecció social pública amb partides pressupostàries que creixien progressivament fins apropar-nos als nivells migs de la Unió Europea. Aquest increment és comú a tota l'Europa del sud, tal com van deixar evident els estudis comparats de Gregorio Rodríguez Cabrero, Ignacio Cruz Roche, Peter Abrahamson i Maurizio Ferrera.

III

Però aquest creixement de la despesa social entra en joc amb noves propostes per tal d'incrementar l'eficiència de la despesa pública i, com a la resta dels països europeus, s'estan duent a terme polítiques en les quals les funcions de l'anomenat "sector no lucratiu" -associacions altruistes, voluntariat, família i xarxes informals de solidaritat- adquireixen una més gran relevància. L'estructura d'aquesta complexa xarxa de solidaritat privada manifesta igualment pautes similars a les societats mediterrànies. D'una banda, la institució familiar i l'estructura de les llars a l'Europa del sud, encara que vancin lentament vers els patrons propis de les societats del nord, mantenen encara peculiaritats pròpies que permeten una més gran solidaritat entre els seus membres. I aquest fet té unes importants conseqüències sobre la política social, tal com va posar en relleu el professor Lluís Flaquer. I el mateix passa amb les peculiaritats de l'"associacionisme altruista" mediterrani que, en contrast amb els altres països europeus, sembla tenir una dinàmica pròpia en el context d'un profund estat de transformació. L'altruisme tradicional, de caràcter bàsicament religiós i antiestat, va deixant l'espai a una tendència laica i molt més professionalitzada i amb una disposició a la col·laboració amb les administracions públiques, tot i que

les relacions entre estat i societat civil segueixen encara una lògica de clientelisme polític i descoordinació que està molt lluny de les relacions pròpies tant dels països escandinaus com dels altres països de l'Europa continental. Els avançats i inconvenients d'aquesta situació van ésser àmpliament objecte de debat a partir d'aportacions sobre el tema presentades per Víctor Melicias (Portugal), Constanzo Ranci i Renzo Scortegagna (Itàlia) i Sebastià Sarasa (Espanya). Les possibilitats i limitacions que ofereix el major apoi de la política social a la família i a l'"associacionisme altruista", donades les característiques d'ambdós al nostre país foren de les qüestions que més polèmiques van suscitant posant en evidència les prevencions mútues que encara existeixen entre organitzacions públiques i privades i el benestar del sud d'Europa. Aquesta qüestió hauria d'ésser estudiada amb més detall per tal de tenir una perspectiva cabdal de les diferències i similituds de la solidaritat organitzada a les societats de la Unió Europea.

Sebastià Sarasa
sociòleg

Butlleta d'afiliació a l'Associació Catalana de Sociologia

Cognoms	Nom
Lloc de treball	
Professió	
Adreça	
Tèlèfon	Fax
Població	CP
Caixa o banc	núm. entitat
Núm. de compte corrent	oficina

sumari

pag.

- 1 Darreres notícies de l'Associació
- 1 Informació de l'Institut de Sociolingüística Catalana
- 2 Els estats de benestar a l'Europa del sud
Sebastià Sarasa
- 3 Butlleta d'afiliació a l'Associació Catalana de Sociologia

Coordinació: Junta de l'Associació Catalana de Sociologia

Secretaria: Montserrat Rovira

Disseny i maquetació: Gemma Quesada

Qualsevol soci interessat en publicar un article pot adreçar-se a:

Montserrat Rovira

Societat Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Tel.: 318 55 16

dimecres de 4 a 8 de la tarda

Butlleta d'afiliació a l'Associació Catalana de Sociologia
